

J E L E N K Ö R.

58. szám

Pest, szerda julius 22^{kén}

1835.

Foglalata: (Magyar- és Erdélyország (kinevezések; nagy-Győri és pozsonyi evang. gyülekezetek; a' bajor koronahg.; Ferik Ahmed; köz idomító-intézet.) Ausztria. Anglia. (alsó- és felsőházi vitatások julius 3—7ikeig; és egyvelgek.) Franciaország (pairszéki ülés julius 7ikén; Reformateur pénzbírsága; híresztelt összeesküvés 's a' t.) Spanyolország. (sajtószabadság ügye; Bilbao ostromának némely történeti adatai; Majorca szigeti földrengés.) Németország (hírek Braunschweig, Göttinga, Hannovera München, 's más helyekről.) Orosz- és Lengyelország. Dánia. Aegyptus. Elegyhírek.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsonyban julius 16kán a' RR. új üzeneteket küldvén át a' fő táblához mind a' fölírás-borítéki czimzet mind pedig a' szólás-szabadsági kettős fölírás tárgyaiban, a' fő RR. mindenikre nézve előbbi véleményüknél maradtak meg. A' RR. ezen kívül a' sérelmek vizsgálatát folytatták.

Ugyan Pozsonyban julius 14ikén az ágost. vallásnak a' dunáninneni superintendens-választást tartván, a' szótöbbség Stromszky Ferencz Sámuel urra a' pozsonyi evang. német közönség egyik lelkészére esett, ki más nap a' hivatalába illő szertartással be is iktattatott.

Ő cs. kir. fölsége a' magy. kir. udv. kancellárhoz gróf Reviczkyhez julius 3kán intézett kabineti legfensőbb irata szerint: a' kir. személynököt 's Pest vmegye főispáni helytartóját Somsich Pongráczot Baranya vmegye főispánjává; gróf Bathyáni Imre cs. kir. kamarást, titkos tanácsnokot, hétszemélyes-táblái közbirót és Zala vmegye főispáni helytartóját pedig ugyanezen vmegye főispánjává méltóztatott kinevezni. —

Ő cs. kir. fölsége Mikusay Jánost a' zágrábi kir. akademiában eddig a' magyar nyelv és literatura rendes tanítóját, ugyanazon akademiában a' physikai tudományok tanítójává kinevezni; — a' varasdi gymnasiumra nézve pedig a' magyar udv. kancellaria útján legfensőbbleg azt határozni méltóztatott, hogy ezentul a' megürülendő tanítósékek mindenkor a' sz. Ferencz rendi szerzetes atyákkal töltsenek be.

Ő cs. kir. fölsége Mihellyes Károly Zsigmondot és Sándort „Abrudbányai“ melléknévvel erdélyi nemességre méltóztatott emelni.

Ő cs. kir. fölsége a' szomolnoki rézárulási-ügyelőségi hivatalra Stadler Mátyás besztercei ezüstkoh-tisztségi irnokot méltóztatott kinevezni. — A' diósgyőri kir. kam. praefectusi hivatal megürült (kir. kam. tudósítás).

Ő cs. kir. fölsége a' tanulmányok udv. biztosságához június 30kán intézett legfensőbb határozata szerint Zarában (Dalmátországban) a' convictus és lyceum igazgatójává Appendini Ferencz kegyes-iskolai áldozó papot méltóztatott kinevezni.

Parád julius 12. Ő királyi magassága Miksa bajor koronahg a' parádi fürdőbül, hat héti

ott tartózkodta után, julius 7dikén utazott el, meglátogatni az ország más vidékeit is, ugyan csak báró Orczy László cs. kir. kamarás ur társaságában. Parád és lakosi, mindenkor büszkék lehetnek azon szerencsén, hogy illy magas vendégek teljes megelégtülését megnyerék. Ő kir. magassága azon kívül, hogy ismételt izben személyes jelenlétével díszesíté a' helybeli falusi vigalmakat, egy izben résztvön egymátrai nagy vadászatban is. Parádot 's főkép annak timsófürdőjét most igen számos vendég látogatja. Ő. Zt.

Ő kir. magassága a' bajor koronahg julius 21kén Pesten mulatott 's estve meglátogatá a' német színházat.

Ahmed Ferik basa a' szultán testőrseregének osztálynok a' ez alkalommal rendkívüli követe, ki föls. királyunknak uralkodása kezdetéhez a' szultán üdvözlét 's ezenkívül pompáshimzetű 's gyöngyökkel gazdagon ékesített székét viszen ajándékba, f. h. 19ikén indulván ki a' zimonyi veszteg-intézetből, mintegy 25ikére váratik Pestre. Személyén kívül a' vele jövő kíséret 18 személyből áll; közte titoknoka Enveri effendi, tolmácsa Theologis Sándor, Reschid bey és Halim alezredesek, Salih bey és Hafiz aga őrnagyok, Aziz aga kapitány, Tewfik bey segéd; a' többi házi tiszt és cselédek. —

Nagy-Győr. jul. 18kán: E' napokban tartották itten az ágostai vallású dunántuli evangélikusok (számszerint száznegyvenezer lélek,) az ő egyházi 's világi követeikből alakulni szokott superintendens gyűléseket, Kis János superintendens és Kamondy Lajos, mint főinspector képviselő uraknak elnökségük alatt. A' gyűlés legelső tárgya volt a' már két év óta üres főinspector hivatal betöltetése. E' gyűlések tárgyai között, az évről évre előforduló tiszti tudósítások sorában bizonyos álló czikkelyek ezek is: a' magyar nyelv haladásáról a' vegyes nyelvű gyülekezetekből adandó tiszti tudósítás; és a' Sopronyban felállított iskola-mesteri seminariumnak gyarapítása 's mibenléte.

LÓVERSENYI-JELENTÉS.

Örömmel jelenthetjük, hogy hazánkban a' már rég ohajtott köz-idomító intézet is létesülést nyert. Ugyanis a' simmeringi verseny-választmányának, melly közléte miatt erre legalkalmasb, felügyelése alatt James Blinkhorn nevű köz-idomár (public trainer) e' f. évi julius 1ső napjától kezdve Parndorfon, Mosony vár-

megyében az ottani földes uraság engedelmével közidomításra istállókat fog tartani, hol ő akáfkinek lovait méltányos tartási és idomítási költségek felszámolása mellett gondviselése alá venni, és a' pesti, parndorfi és simmeringi versenyekre elkészíteni ajánlkozik. — E' tárgyban ügyességét 's becsületes viseletét főmélt. Trautmannsdorf herczeg és mélt. Löwenberg báró tanúságival bizonyíthatja. Ugyanezen idomár továbbá a' Parndorfon tartatni szokott par-force-vadászatok ideje alatt vadászlovak számára is tartand istállókat, hol azok a' vadászat előtt és után legalkalmasb ápolatot 's ellátást találhatnak méltányos számolás mellett.

A U S Z T R I A.

Triesztben hosszú szünet után ismét megjelent egy hajó Alexandriából. A' vele jött tudósítások, minthogy majus 1jén hagyá el Alexandriát, nem igen érdekesekek. Legalsbb azt bizonyítják, hogy a' dögmirigy Aegyptusban mindenütt csökkenni kezdett. Ellenben a' legujabb hírek Konstantinápolyból meg azt hirdik, hogy a' ragály Smyrnában igen tenyészik, 's Cavalában is nyugtalanítólag mutatkozik. —

A N G L I A.

A' felsőházban július 3ikán számos nyilvános és magányos törvényjavaslat királyi helybenhagyást nyert és így törvényé változott. — Az alsóházban ugyan e' napon Bulwer ur 6000 szabad lakostól aláírt kérelmet nyújtott be Ujdél-Walesből. A' kérelem törvényhozó gyűlést kíván fölláttatni e' tartomány számára. Bulwer megjegyzi, hogy a' gyarmat 60000 lelket számlál 's évenkénti jövedelmök 136.000 fnt sterling. A' kérelmet sokan támogatták. Hume ur megjegyzi, hogy e' gyarmat lakosai terhesb adót viselnek mint az angolok, még sem birnak ellenőrséggel a' kiadások iránt. A' kormány nevében Sir G. Grey, Irland főtitkárja jelenté, hogy a' ministerség az anyaország intézvényit e' gyarmatra is ki szándékozik terjeszteni. A' kérelem a' ház asztalára tétetett. — A' torlapok nem emészthetik el a' spanyol segédszállítást; majd hallatlannak, majd népjogtalannak, végre hitványoknak és az angol nevet becstelentőnek vagy ezt veszélyeztetőnek kiáltozván azt. Legszembetűnőbben 's legfurcsábban ostromolja ezt a' Standard. E' lap azon katonák végett, kik a' spanyol királyné segedelmére indulnak, megítámadja a' ministerséget, hogy azok az Elliot féle kikötésben érve nincsenek, hogy e' megvakítottak a' carlotiták dühének lesznek Spanyolországban kiteve 's pogányul fognak felkonczoltatni. Azután meg azt mondja rólok, hogy ezen embereket itthon sem várja egyébsors mint a' kivégeztetés (mint gonosztevőket) „de ezen csöndes halál legalább nem gyalázná meg a' hozát, ha tudniillik mint gonosztévők végeztetnének ki otthon! — A' walsendiszénbánya fellobbantáról New-

castle mellett következő közelebb rövid részleteket hallani most: Junius 20án négy még elő munkást huztak ki az omladékokból; ezek többé vagy kevesbé meg voltak égetve 's örülteknek látszóttak, úgy hogy tőlök semmi legkisebb fölvilágítást nem lehet kapni; reménylik azonban, hogy megtartandják életüket. Az egyiknek czombját kellett elvágatni. Junius 22én a' kihuzott holttestek száma 86ra ment. Azon 14 közül, kik még a' bányában vannak, egyet sem hisznek életben találhatónak. A' fellobbanás alatt 104 munkás volt a' bányában. Többnyire fiatal emberek. — A' Globe szerint Durham lord július 17kén fog Cronstadt felé elutazni. Hirdik azt is, hogy a' nemes lord Konstantinápolyban is megforduland. — A' reformpártismétuj tagot nyert. Az ayrshirei választásnál Dunlop reformjelelt választatott meg követül a' parlamentbe. 1435 szózat volt Dunlop mellett, 829 Cathcart mellett; 's így a' többség az első mellett 606. — A' Globe Dublinból július 2ról jelenté, hogy a' doynei csata évnapját Irlandban számos orangista loge ültte meg, de titkos gyűlésekben. A' nap minden komoly csendháborítás nélkül mult el. Csak Ulsterben Monaghan városban kapott össze néhány orangista a' katolikusokkal, 's ez utóbbiak közül csakugyan kettőt megöltek, mielőtt a' rendőrség czivakodásukba avatkozhatott volna.

Az alsóházban július 7én Morpeth lord a' ház élénk tetszés-kiáltozási közt indítványba hozá az irlandi tizedtörvény-javaslat 2dik felolvasztatását. Sir R. Peel fölkel 's megszólalt: hogy ő előre tudósítani akarja a' házat azon menetről, mellyet a' fenforgó törvényjavaslatra nézve tartani szándéka. Ellene nyilatkozik tudniillik a' javaslat azon részének, melly az egyházi jövedelmek egy részét más, mint vallásos, célra készül fordíttatni. Ennél fogva szándéka javasolni, mihelyt a' ház biztossággá változik e' törvényjavaslat iránt, hogy az két felé osztassék, 's ő barátival együtt azon részt, melly a' tizedváltásról szól, 's mellyet ő is javul, elfogadhassa; azon részt pedig, melly az egyházi jövedelmek másra fordíttatását tárgyazza, félrevehesse. Ezekhez képest arra kéri a' belministert: adja tudtára, mikor szándékozik a' ház biztossággá változását indítványba hozni? John Russell lord felele, hogy mindenek előtt a' hatóságjavító törvényjavaslatnak szükség elvégeztetnie, mielőtt a' biztossággá változásra napot tűzhetne. „De nyilatkoztatom, ugymond, előre is, hogy az igen tisztos baronet által jelentett indítványnak keményen ellenszegülendek, mert mulhatlanul szükségesnek tartom, hogy az új törvényjavaslatban az elsajátítás elvét megállapító és szentesítő záradék foglaltassék. E' záradék nélkül a' rend-

szabály soha czélt nem érne Irlandban. (harso-
gó tetszés a' ministeri padokon) Londonban Mex-
borough gróftól estve 9. és 11 óra közt 5000
font sterling értékű arágaságot loptak el —

FRANCZIAORSZÁG.

A' pairszék ülésében július 7kén egyed-
fél óraker bevitetnek a' vádlottak, 's a' tanuk,
kevés vártatva pedig a' pairek is megjelennek.
Elmaradt közülök a' névfelszólításkor egyetlen-
egy 's ez Röderer ur. (a' király legjobb em-
bere.) A' tanukihallgatást elkezdik. Molard vád-
lott szólan akar, de az elnök oda utasítja őt,
hogy akkor szóljon, midőn majd rá kerül a' sor.
A' tanuk közül bizonyos Trezel nevű azt bi-
zonyítja, hogy a' felingerlő rendőr-ügyviselők
hujtogató beavatkozása nélkül a' lyoni nép-for-
rongás daczára sem ütött volna ki a' támadás.
„A' kormánynak, ugymond, nem kellett volna
e' gazlelkeket a' szorgalmas nép közé bújtatni.
Martin du Nord a' főügyész felbosszankodván a'
tanúnak illy beszédén, azt kérdi tőle: tettes részt
vett ő az esetekben? Tanu: „Az Önnek megmon-
dani én nem tartozom. (Nevetnek.) Ha azt hiszi,
hogy börtönparancsot kell kibocsátani ellenem, te-
gye meg. „Montaignon tanu azt vallja, hogy Merlé
tanu rendőr-ügyviselő, 's zendülésre ingerlett; e-
lőbb adott vallomását ő (Montaignon) csak az el-
lene elkövetett kényszerítés következtében te-
vé. (Megindulás) A' főügyész a' tanu elfogatását
hozza indítványba. Montaignon: valamennyi el-
fogatási parancsotok sem fog visszatartóztatni az
igasság-kimondástól. Hogy kiszabaduljak a' bört-
önből, azért vallottam, 's aláírtam mindent, a' mit
tőlem kívántok, mert azt hittem, csak családom
nyomorúságára kell tekintenem, mellynek szüksé-
ge vala' rám. Ha két vallomásom ellenkezik egy-
mással, ez nem onnan van, mintha az igasság válto-
zott volna meg, hanem onnan, hogy a' hatóság
törbe ejtett. Az elnök tüsténti elfogatását paran-
csolá. Két hatósági ör kiviszi őt a' teremből. Ugyan-
ezen ülés alatt Bosquet ur azt kérde a' főügyész-
től: szándéka e az összeesküvés vádat még to-
vább is valamennyi vádlott ellen vitatni, vagy csak
egyesek ellen fogja e' azt folytatni? Martin du Nord:
A' statustörvényszék azon irányban fog maradni,
mellyet a' vádiromány szab elibe; csak a' tanuki-
hallgatás után szerzhetünk magunknak minden e-
gyes vádlottról bizonyos meghatározott véleményt.
(Lásd a' Temps cikkelyét mai számunkban.) Egy-
szersmind kikelt a' főügyész a' védelmi rendszer
ellen, melly a' rendelés felelősségét egyenesen a'
kormányra tolja; nyilvánítja azután, hogy mind
a' Merlé mind Riot (rendőr ügyviselők) ellen fel-
hozott állítás hamis. A' vádlottak tanuikkal együtt
az ellenkezőt bizonyítják be. —

Pertuis mellett a' Durance folyón állított vas-
dróthid (Eisendrahtbrücke) az első próbakor meg-
szakadt, 's 14 munkás többé vagy kevesbé meg-
sebesült. E' felsülést a' rosz vasnak tulajdonítják,
mellyből a' drót (sodrony) készült. — A' Moni-
teur július 7én kir. rendelést közöl, melly min-
denféle fégyver, had 's élelemszer-kivített meg-
enged a' spanyol királyné számára 's egy másikat
jun. 29ról, mellynél fogvást az 1831 martz. 10én
költ k. rendelés eltöröltetik, 's az ez általszerkesz-
tett idegen sereg megszűnik tenni egy részét a' fran-
czia seregnek, fentartván a' tisztekezoni igényi vagy
követelési jogot, mellyel az 1834 maj. 19iki tör-
vény értelmében birhatnak. — Talleyrand hg ju-
lius 6án elhagyta Parist, 's Bourbonne les bains
fürdőbe utazott. — A' Temps következő rövid
itéletet mond a' pairszék előtt folyó perről: „Azon
fordulat, mellyre a' paipör most jut, sokat el-
vesz jelentőségéből. Nem arról van többé szó már,
hogy valamely általható közös nagy összeesküvés
biráltassék meg, mellynek elítéltetése kivétel-
gyanánt a' pairszékre bízott; hanem e' tetemes
pör tömérdek egyes pörre fog szakadozni az egyes
vétkesek ellen külön mindenik városban. 'S mint-
hogy az összeesküvést nem bizonyíthatni be, az
ezen általános összeesküvésre épített vádnak is
le kell szállania; de az egyszersmind a' pairszék
illetőségét is megsemmisíti, így ezentúl az csak
puszta törvényszékhé válik; minél fogvást az illy
ügyet tanácsosabb volna természetes bírakra (az
eskütszékre) utasítani. —

A' Messagerben olvashatni: „A' kormány a'
Reformateur hirlaptól azt kívánta, fiasse megegye-
dül maga mindazon bírságot, mellyre a' pairkamara
az apríli vádlottak védelmezőjét ítélte ama' hires
íromány végett, mellyet a' Reformateur tett köz-
re. E' törvénytelen követeléssel az utolsó napig
várakoztak, azon hiedelemben, hogy a' Reform-
ateur annyi pénzt (48,000 fr.) egy éjen által nem
lesz képes összeesínálni, tusz-vagy kezességi
mennysége előállítására, melly körülmény az uj-
ság további folytatását megakadályozta volna. A'
kormányazonban megcsalatozothiedelmében, mert
a' Reformateur megfizette az egész summát! Ellen-
ben a' Reformateur azonnal megidézte a' királyi
ügyigazgatást, hogy a' pénzt ismét visszanyerje,
's jövő szerdán ez ügy a' polgári törvényszék
előtt fog megfordulni.“ —

A' Bon sens szerint: „A' kormány ma nagy
republicanus összeesküvést fedezett föl. Rész-
letei még nincsenek közölve; de ma reggel óta a'
belministerség 's a' rendőr ispánság nagy izgás-
ban vannak, 's ha azok komoly arcának hihet-
ni, kik a' dolgot beszélik, Franciaország az
utóbbi 48 óra alatt végveszélye szélén állott. Sze-
rencsére már rég megszokta Franciaország, hogy

időről időre megmentsek azok, kik igazgatják.“ A' gúnyos czikkely a' pairpör megbukására czé-
loz, melly a' republicanismus ellen van intéz-
ve, a' vád 's alapja ennek az, hogy a' repub-
licanusok összeesküttek a' status felforgatásá-
ra. Mit a' per folyamában a' főügyész nem csak
be nem tudott bizonyítani, hanem inkább ellenkező
sült ki, hogy tudillik a' ministerek magok iz-
gatták fel az alnépet. —

Néhány nap óta több párisi lap fölfedezett
összeesküvést emleget. A' Moniteur 's többi pa-
risi kormánylap mindeddig hallgat róla; a' Jour-
nal des Débatsban következőt olvashatni: „Két
vagy három nap óta Parisban a' király élete el-
len összeesküvés felfödötteséről hir terjeng. Mint
mondják a' főczimborákul jelelt személyek elfo-
gattak. Mi arról még semmit sem hallottunk. A'
kormány hihetőleg késedelem nélkül közre fog-
ja tenni, mit kelljen e' hírről tartani.“ Később
ezt toldja hozzá: „Majd valamennyi hírlapban
azon mendemondáról is van szó, melly tegnapi-
előtt a' bordeauxi herceg haláláról a' csarnek-
kon elterjedt. Minden tudakozás után, mellyet
eziránt tehetünk, azt hajlunk hinni, hogy ezen
hirnek sincs több alapja, mint a' vele rokon azon
ezernyinek, melly naponként szárnyra bocsát-
tatik, sőt valamennyi carlista ujság ellenmond
e' hírnek.“ — A' Courrier Français szerint a'
francia kormány azon utasítást adá Rayneval
francia követnek Madridban, hogy a' sajtóza-
badság létesítését Spanyolországban minden mó-
don ellenezze. — Parisban most folyvást az amster-
dami nyugtalanságokról forog a' szó, hol onnan
érkezett levelek szerint zajgott a' nép, a' nélkül
zandázással, hogy a' kormány ellen felzendült
volna. Az egész zavar az adó-behajtás végett
történt, mellyel a' kisebb házbirtokosak a' ké-
sedelmes lakók és zsellérek helyett tartoznak.

SPANYOLORSZÁG.

Madridból jun. 27kén költ híradás szerint a'
belminister tudósítást terjeszte föl a' királynénak
megmutatni annak szükségét, hogy a' jövő cor-
tesgyűlés elibe törvényjavaslat terjesztessék a'
sajtószabadság iránt, addig pedig e' javaslat ki-
dolgoztatására biztosság nevezessék. — Gen. Mo-
rillo, betegeskedése miatt, nem fogadta el az éj-
szaki tábor vezérségét, mellyel megkínálva volt.
Bordeauxban július 2ikán még csak jun. 30ikaig
terjedő híreket tudtak Bilbaoból. Ekkor a' város
még nem vala fölszabadítva, a' lakosok azonban
eltökélve voltak azt váltig ótalmazni. 28 és 29i-
kén a' carlosiak d. Carlos vezérlete alatt kétszer
támadák meg az ostromlottakat, melly alkalom-
mal mind a' két fél tetemesen vesztett; Erasót és
Latorrét lövés érte. 29ike éjjelén a' carlositák
megtámadástól tartván, nehéz álgnyukat a' ma-

gas helyekről biztosabb térre vontaták le. Espar-
terro ekkor csakugyan közeledett már a' város-
hoz és Latre Portugaletét elhagyta, hogy az új
fővezér hadával egyesüljön. Valamennyi levelező
magasztalással említi Henry angol hajókapitány
buzgalmát 's munkásságát a' város védelmében.
A' krisztinai sereg fővezére olly kevés gonddal
volt a' bilbaói erőségnek hadiszerekkel ellátta-
tása iránt, hogy 14ikén midőn az ostromot a' kö-
rültekő 's a' városiakra nézve veszélyes helyzetű
hegyekről megkezdették, az egész városban csak
annyi löpor sem találkozott, mennyi a' tüzelés-
nek legalább 24 orai viszonzására elégséges lett
volna. A' lakosok ennél fogva hajladának a' vá-
rost mingyárt első nap föladni a' fölös számú elleni
erőnek. Commodore Henry azonban hírvül vevén e'
bajos helyzetet, a' már előbb is tett segedelme-
zésen kívül, még a' mit lehetett, mindent vég-
hez vitt a' város védelmére. Fölvtörő látatott t. i.
két hajót a' város felé vivő folyamon az Ybai-
zabalon, 's 3 tiszttel és 25 tengeri katonával
minden löszerét, congreve-rakétáit és két 18 fon-
tos álgnyuját a' városba szállittatá. Később a'
kapitány S. Sebastianból ezer embert szállított át-
tal hajóin Portugaletébe, de már ezek nem va-
lának képesek a' városba jutni, mivel a' car-
losiak már ekkor 2 hajót a' folyón elsüllyesz-
tének 's így a' közösülhetés egészen félbeszakadt.
A' kapitány által küldött löszerek és álgnyuk ha-
talmos ótalmi eszközül szolgáltak az ostromlot-
taknak; a' congreve-rakéták az ellenség sűrű so-
rai közt nagy pusztítást tőnek, 's közös a' bie-
delem, hogy Zumalacarreguy sebet is angol go-
lyó okozta. Lord Hay angol kapitány a' Castor
hajóruól hasonlóan 60 embert és 8 álgnyut küldé
a' városba. Ezen angolok egész ostrom alatt igen
munkásan 's vitézül viselék magokat, és sajnál-
kozással említik, hogy közülök egy kapitány, Fitz-
patrick, el is esett, 8 tengeri katona pedig ke-
mény sebet kapott. — A' Quotidienne hivatalos
tudósítást közöl a' carlosi táborbul, mellyben a'
carlositák által majus 1sője óta elfogott krisz-
tinai katonák száma 1576 közlegényre és 142
tisztre tétetik. A' hadi zsákmány 93 ló, 16 ál-
gyu, 5000 puska, 's mintegy 2000 töltés löszer,
egyéb tömérdek élelmi és hadiszereken kívül.

Bayonnebul pedig 6kán költ telegraphi je-
lentés szerint: a' királyné seregei 3ikán még Bil-
baoban tartózkodtak, de készültek még azon nap
kiindulni a' városbul, mert hir szerint Puente la
Reynát a' carlositák négy zászlóaljjal ostrom alá
vevék. „Gen. la Hera, mond a' Messenger, ki a'
sereg vezérletét ideiglen vállalta föl, most már,
ha ismét valamely vezérváltozás hamarjában nem
történik, egészen hivatal nélkül maradand. Je-
lenteltük ugyan is multkor, miképen helyébe a'

tartaléksereg vezéreül gen. Latre nevezetett ki, most pedig a' Gaceta de Madrid junius 29iki számában ezt olvashatni: „Ő fölsége don Geronimo Valdes lemondását elfogadván, helyébe az éjszaki tábor fővezéreül, egyszersmind Navarra alkirályaul és kormányzójaul gróf Sarsfield altábornagyot méltóztatott kinevezni.“ Kétségkívül emlékezni fognak még az olvasók: mikép Sarsfield már egy ízben, épen úgy mint Valdes, vezére volt az éjszaki seregnek; de munkálkodása nem igen volt szerencsés. Valdes másodszeri vezérségekor sem boldogult: boldogulhat e Sarsfield? Az említett Gaceta egyéb hiriei közt, mellyek Madridból junius 29ikeig terjednek, érinti még: mikép ott a' nép Zumalacarreguy halálával oly annyira van elfoglalva, hogy mellette a' megpendített sajtószabadsági kérdést is majd feledni lát-szik. A' kormány e' tárgy felől hivatalos hírlapjában így beszél: „Hitelesen tudjuk, mond e' hírlap, hogy tegnap a' királyi censorok a' belminis-ternél gyűltenek össze utasítást venni: mihez tartásák magokat jövődöre nézve terhes foglalato-ságik teljesítésében. Mi, így folytatja tovább a' hírlap, az ülés sikerét részletesen nem tudjuk, de úgy tartjuk: a' belminister nem tagadá el azon szabadelmű alapelveket, mellyeket felőle fölteszünk. Ugy tetszik a' censoroknak azt mondotta; hogy nem minden alap nélkül panaszkodnak az újságírók azon keménység ellen, mellyel cikke-lyeik a' censorok által bíraltatnak; a' sajtószabadságnak kedvezni kell, hogy általa föltárássék a' visszaélés 's előidéztessek azok kiirtatása. Hozzá tette még a' minister, mi szerint a' jelen pillanatban, midőn az annyira forrón ohajtott sajtószabadsági törvény közre tétele váratik, a' cen-sorok enyhébben bánjanak, 's hatalmukat csu-pán oly ellenség ellen használják, ki irományi-ban vallás, erkölcsiség, vagy szabadság ellen lépne föl. A' censoroknak tehát parancs adatott, hogy ne szigorúskodjanak.“ Öst. Beob. — Majorca sziget fővárosából Palmából illy tudósítást közöl a' jour. de Paris: „Junius 15ike éjjelén Palma vá-ros lakosait csöndes álombul egy rettentő dördü-let, mint egyszerre elsütött sok álgyu durranása, riasztotta föl. A' csattanás oly irtóztató volt, hogy 3 percz múlva már az egész város lakossága, kün a' mezőn volt jajgatva 's Istenhöz fohászko-dva. A' dörrenést a' föld kemény zökkenése kö-vetete; egyébiránt az ég tiszta, 's az idő kellemes vala. Minthogy azonnal ismét minden csöndes lön, a' lakosok reggel felé visszatértenek a' városba. A' következő két nap csöndes vala, 's kiüda-ték, hogy e' földi v. légi csudatünetemény a' szig-etnek csak egyik részét érte. Két francia ha-dihajó, melly Drágeneraban horgonyzott, nem hallott semmi dörgést, de semmi zökkenést sem

érezett. Azonban harmadnap éjjel ugyanazon órá-ban söt perczben, megújult az iszonyu robbanat, 's a' szegénylakosok ujolaga' mezőre futottak ki; a' gazdagok falusi jószágokra szaladtak, a' kö-zép osztály pedig ésszegénységsátort ütött a' mezőn, 's többé a' városba nem mere visszamenni. Nevelé a' nagy rémulést, hogy az öregek egy régi jóslatra emlékezének vissza, mellyet bizo-nyos st. Vincent az egyházi szószékből épen egy század előtt mondott oly formán: „hogy három-szor zökken meg a' föld iszonyu dörgéssel, és Majorca tenger hullámi által borítottatik el.“ 20i-ka éjjelén a' 3ik csattanás csakugyan megtörtént iszonyu földrázkodással kísértetve, melly a' né-pet oly rémulésbe ejtete, hogy ez azóta szünetlen Istent imádvá kin szabad ég alatt várja, midőn a' szigetét a' tenger elnyelendi.

Telegraphi tudósítás szerint gen. Cordova saját hadosztályával julius 5kén Bilbaot elhagyá 's Moreno ellenindult, ki d. Carlos seregeit vezérli. E' jelentésből következteti a' Messenger: hogy Cordova, ki csak közelebb jött meg Madridból a' sereghöz, hihetőleg másod rendű fővezérséget visel; de hogy egyszersmind a' carlosi tábor fő-vezérségét, mint előre gyanítani lehete, gen. Mo-reno nyere el. Mint mondják Cordova munkaköre a' baski tartományok, Sarsfieldé pedig Navarra lenne. A' carlosiaknak Bilbao alatt szenvedett vesz-teségöket a' különszínű levelezők tudósításiból igen bajos meghatározni; azok, kik legtöbbre tes-zik, 3000ról beszélnek; kik legkevésébbre, — 3 százzal. Mondják, a' carlosiak oly sietséggel vonultak el Bilbao alul, midőn la Hera közelgés-t megértették, hogy nehéz álgyuikat, mellyek száma 16ra ment, jobbadon a' hegyekben ásták el; azonban 12 még is a' krisztüniak kezébe ju-ta. — „Bilbao ostroma által, megjegyzi egy leve-lező, épen nem nagy ügyességöket bizonyíták be az ostromlók, mert oly város ostrománál, melly csak 14—20,000 lakossal bir, 's a' környező hegyeknek annyira tövében fekszik, hogy azok-ról puskából is lödözhetni be, tizenégy napot elvesztegetni 's végre is siker nélkül elvonatni, valóban nem dicsőség. De meg kell vallani, mond tovább a' levelező, hogy e' harc a' háborúnak igen komoly neme volt, olyan, mellyet a' biscayaiak egy-más ellen viseltenek, 's olyan, melly talán hasonló ahhoz, midőn Basel város vidéke Baselváros ellen harcra kelt; mert Bilbao Biscayaban az aristokratiai gondolkozás képviselője, 's védelmében is nem annyira a' rendes katonák, mint inkább a' városi polgárok buzgózkodtak, az asszonyok bi-zonyos osztálya pedig, melly e' városban a' nap-azamosi munkákban a' férfiakat pótolja ki, se-rényen 's ijedelem nélkül dolgozott a' sánczola-ton. Emberszámra egyik fél sem veszte sokat;

de annál többet vezérekben. Zumalacarreguy, a két Cuevillas, és Simon Torre elestek; Eraso és Ituralde még sebeikben szenvednek. A' dolognak már most azon egyszerű következése van, hogy a' háboru azon alakja, melly Bilbao ostromával a' carlosiak részéről divatozni kezdte, újra megszűnt, azaz visszatért régi tulajdonságára, vagy is hegyi hadakozássá vált. A' levelező elmondja, hogy a' carlosi sereg főszámra 18000-nél nem több, de ügyes és elszánt katonák; említi mikép a' lakosok, midőn ezen katonák valamely faluban megszállanak, minden szolgálatot magok végzenek, kimennek kémkedni, őrt állani, főznek, mosnak számukra 's a' t. csak hogy katonáik pihenjenek; dicséri egyszersmind a' levelező a' carlosi katonaság ruházatját 's azt általában igen kényelmesnek, (talán rongyosnak), czélszerűnek és könnyűnek, a' lábbelit pedig a' lehetségig legkönnyebbnek mondja 's t.

A' már említettük tudósítás, melyet a' belügyi minister (Alvarez Guerra) a' sajtószabadság ügyében a' királynéhoz fölterjesztett, következő: „Engedje meg fölséged, hogy figyelmét a' sajtó szabadságára vonjam. Némellyek hiedelme szerint ez a' mostani statusok fenéje; mások ítélete szerint pedig a' boldogulás forrása, olly sajtóságok, mellyek a' sajtószabadságra egyiránt alkalmazhatók, a' mint t. i. azon szabadság egyenes és ép szellem, vagy egy megvesztegethető írkász kezében forog, kit csak pártszellem és gonosz szándék vezérel. Nehéz törvényt alkotni, melly a' gondolat teljes szabadságu kifejezhetőségét megengedve egyszersmind korlátot vessen a' szitkozódásnak, elárulásnak és zendítésnek, mellyekre mégis egy boszu által fölháborított v. megsértett önszeretet miatt fölingerlett, akár fonák és rosznevelés v. árulás miatt, melly a' közjóra törekvés színét szokta magára ruhául felöltetni, elkeseredett elme igen könnyen vetemedhetik; nehéz illy törvényt alkotni mondám, de a' mi nehéz, még nem lehetetlen és fölséged kormányának kötelessége törekedni, olly jól a' mint csak lehet, rendszabásokat állapítani, mellyek a' nélkül hogy kártékonyak legyenek a' statusra, biztosítsák azon joggal életet, melly mostani helyzetü társaságunk egyik szükségének éreztetik, nem tekintvén ama kérdést: vajjon azon jog magában jó, vagy rosz e? — A' sajtószabadság kérdését a' legközelebbi kamarák gyűlésének szükségkép tanácskozásba kell vennie 's fölséged kormányának erre nézve azon gyűlés elibe egy jól meggondolt törvényjavaslatot terjeszteni. Arra, hogy megállapítsák: mi legyen főelve ezen törvénynek, előteges censura é mint eddig; vagy a' gondolatok szabad kijelentése a' lehető kicsapongásnak szigoru büntetése mellett, és továbbá mi legyen alapja ezen egyik vagy másik

elfogadandó elvnek, szükségkép kikell hallgatnunk a' különböző véleményeket.“ Erre egy biztosság-kinevezést javasol a' minister olly férfiakból, kik iránt e' fontos tárgyra nézve mind politikai életük mind há ragaszkodásukért ő fölsége trónjához, teljes bizodalommal lehetni. A' biztosság munkálata előbb közöltetnék az országos fő hivatalokkal, és ugy később a' cortesessel. — Sevillaban június 25-kén igen terjedelmes carlista összeesküvést fedeztek föl, mellynek következésében a' hajdani királyi önkénytesek némelly tisztei és marsall Cabra elfogattak. „Nem kell hinni, ugymond a' Morning-Herald, hogy d. Carlos pártja csupán a' baski és navarrai tartományokra lenne szorítva. Mennyi fölfedezett összeesküvés, és mennyi guérilla-csapat mutatja az ellenkezőt! Eváns ezredes tövélygésben van, ha a' baski lakosok háboruját egyedül kiváltsági (privilegiumi) háborunak tartja és hirdeti; esztendő előtt ezt minden bizonynal annak lehetett még tartani, de már most készek a' lakosok királyukért, kit ők egész bálványozásig tisztelnek, egyiránt halni vagy győzni. Catalonia, O-Castilia és Galicia nem kiváltságos tartományok, lehetne azonban csak fegyvert oda szórni, meglátnék hogy a' lakosok tizenkilenczhuszadrésze d. Carlosért kelne föl. — Saragossában július 5-ikén ujra zajongás volt, de elnyomtatott. A' felköltek az 1812ki constitutiót éltették.

NÉMETORSZÁG.

Braunschweighból július 3-ról írják, hogy ott egy hegyen bizonyos kereskedő artezi kutat ásátván azon tapasztalást tevő, hogy a' tenger fölszine alatt 240 lábnyira leérő vasrudak a' tekercspárkányon, mellyel a' belső földrétegeket legelsőben szokás érinteni, anyira megmagneasztetnek, hogy vonó erejük fontnyi vasdarabokra is kiterjed. — Münchent (június 20-ról egy hosszabb cikkely szerint az Allg. Ztgban) a' ki tíz év óta nem látta, nem győz eleget csudálkozni azon alkotványokon, mellyek a' király nagy lelki erejére mutatnak. Különösen kitetszik ez az ügynevezet Lajos utczában, melly már is méltán Lajos városnevet érdemel. Az idegent a' számos nyilvános és magányos épületek nagysága 's fensége valóban bámultatólag lepi meg, 's a' t. — Hannoverából július 3-ról írják, hogy a' hosszú szárazság, melly majus végével országos esővé változott, igen fölgyarapítá az angol gabonát, de megrontá a' hannoverait, úgy, hogy minden kiriteli reményfőtől meg vannak fosztva. A' tisztabuzával egy áru a' rosz, részint mivel kevés termelt, részint mert burgonya is szűken van, 's ennél fogvást a' meglevő roszot mind elkapkodák. — Göttingában az akadémiai (főiskolai) törvények az utóbbi német szövetséggyűlései végzetek

értelmében megmásítottak, 's különös óvások tettek azokhoz a tilos egyesületek ellen. Miazonban a' nyilvános lapokban megjegyzésekre nyújt alkalmat. — Baden nagyhercegségi gyűlésében, mint említettük Rotteck követ indítványt tön az alkotmány-biztosítás és kiegészítés iránt. Ezen indítványról Itzstein követ július 2kán adott az országgyűlésnek tudósítást. A' biztosság, mellynek nevében Itzstein a' tudósítást benyújtá, javasolja: 1) A' kamara rendes határozásnál fogva azon kérelmet igtassa jegyzőkönyvébe: terjeszténé elő a' magas kormány a' Rendeknek az alkotmány kiegészítésére 's biztosítására mindazon törvényjavaslatot, mellyek magában az alkotmány-levelelben részint megigérvék, részint érintvék, részint a' kormány által már előbb megajánlvák, mint a' sajtószabadságról, a' miniszterek felelősségéről, személyes bátorságról, 's ez utolsó tekintetben a' főbenjáró perletről magáról, úgyszinte a' 66 és 67ik cikkelynek, az alkotmány értelme és szelleme szerinti követendő magyarázatjáról. 2) Fejezze ki a' kamara eziránt bizonyos hiedelmét, 's e' nyilatkozását igtassa jegyzőkönyvébe, hogy a' magas kormány Baden nagyhercegségi követnek a' német-országgyűlésnél mindig olyan utasítást fog adni, melly a' hgség képviseleti alkotmányának megfelelni 's azt védelmezni képes, 's mellyeknél fogvást a' követ mindazon javaslatra, mellyek az alkotmányt és a' kamara jogait fenyegethetnek, ne állhasson. E' biztossági javaslat vitája későbbben fog következni, 's majd elvük: elfogadja é azt a' kamara 's a' kormány fogja é ellenzeni?

Az Öster. Beob. hosszabb cikkelyt közöl a' porosz statususjából, Prussziának Posen tartományában volt vagy még letéző férfi, 's asszony klastromairól, azok történeteiről újabb időkben 's mostani állapotokról, kijelölven egyszersmind azon jövendőt, melly rájuk vár. Ezen utóbbi tekintetben következő vége az idézett cikkelynek: „Az 1833ki határozatoknál fogva valamennyi még fenlevő 23 klastrom, minthogy a' bennök létező személység 111re olvadt, három év múlva el fog törtélni, vagyonuk pedig, melly különféle alapítványokból áll, a' katolikus lelkészség és a' tartomány iskolái és nevelő intézetei gysrapítására fordittatni. Münchenből a' Hamb. Corr. következő tudósítást közöl jua. 29. „A' múlt és folyó hónap nyomasztó hősege után, melly majd minden este kemény zivatarral végződött, vidékünkön nyolcz nap óta olly tartós esős és hideg időnk van, hogy a' szobákat fűtetni, 's köpönyeket öltetni kell. A' közel hegységben sok hó esett. Még innen nem messze is 1—2 lábnyi hóban jártak az utasok. A' vetés azonban ó bajor honunkban igen szép, 's az aratás hihetőleg még gazdagabb lesz, mint a' tavalyi. Széna is bőven termett. — Angol par-

kunkban asidén egy tulipán fa virágzik, melly már tavaly is virított. Éghajlatunk alatt ez ritkaság.“ —

Az Allg. Ztg. közli július 6ról XVI. Gergely pápa azon bulláját, mellynél fogva ő Szentsége a' sz. Benedek rendi szerzeteseket megalapítja Bajorországban 's mellyben következőket is olvashatni: „Nos quibus nihil gratius, nihil optabilius nihilque iucundius esse potest, quam monasticos ordines instaurare, eorumque bono et commodo consulere, hisce Litteris auctoritate nostra apostolica idem coenobium S. Stephani Augustae Vindelico-rum in monasterium inelyti ordinis S. Benedicti erigimus et constituimus 's t. Költ e' bulla 1835ik év majus 19én. A' buzgó bajorok nagyon örvendenek, hogy ezentul fiaikat szent Benedek fia fogják oktatni, mi végre a' kormány több szerzetest Bécsből hozatott még boldogult Ferencz fejedelmünk meggyezténél fogva. —

OROSZORSZÁG.

Folyó 1835 június 10kén utasítvány ment az igazgató tanácshoz, mellynél fogva Sz. Pétervárbán császári törvényiskola fog állittatni. Ezen intézet célja lesz, hogy nemes fiatal emberek képeztessenek polgári szolgálatra 's különösen a' törvényszolgáltatás osztályában. Ezen intézetben az ifjak részint császári költségen fognak tanittatni, részint saját költségeiken. A' tanuláskör vége után mindenik tanuló köteleztetik legalább is hat eaztendeig szolgálni az igazság-ügyministerségi hatóságnál. Ezen iskola Oldenburg herczeg különös ügyelése 's ótalma alatt leend. — A' hat orosz tudom. egyetemnél, úgymint Sz. Pétervárott, Moszkvában, Charkowban, Kasanban, Dorpátban, és Kiewben mult év alatt szám 1899 ifju tanult. (Nem sok). A' legnépeseb egyetem Dorpát volt 524 tanulóval. Az ország mind a' tíz egyetemi kerületében van 58 gymnasium, és egy lyceum, 408 kerületi és 642 helybeli iskola 3934 tanítóval. Ezekhez járul 363 nevelő intézet és magányos iskola. Mind a' tíz egyetem 14 kerületi tanulószágnak száma nem több 75,448nál. A' császár nem rég egészen új rendszabályokat tett közre a' zsidóság viszonyairánt az orosz birodalomban. E' rendszabályok alapja már 1803ban meg volt rendelés által vetve, de annyi nehézség gördült létesítetésük utjába, hogy ujonta gyökerestül el kelle a' zsidóság állapotját határozni azokban. E' helyzet azonban némelly kormány-kerületben szabadelmű, 's a' zsidóság sok tekintetben polgári jogokkal ruháztatik fel. —

Odessában „A' fekete tengeren gőzhajózási társaság“ keletkezett, mellynek alapszabályit a' császár tíz evre erősíté meg. A' társaság tőkéje 250,000 rubel, melly 500 részvényre van osztva. A' kormány a' társaság rendelete alá egész

létele idejére három gőzhajót ajándékozott, melyek közül kettő közlés-fentartásra szolgáland Konstáninápoly és Odessa között, 's hetenként egyszer induland. A' 3dik vagy hajó-vontatásra fog fordítani a' Bosporuson, ha megeshetik; vagy a' társaság tetszése szerint egyéb célra is; vagy végre azon esetben, ha a' más kettő közül valamelyiket véletlenül szerencsétlenségéért, annak pótlására, nehogy a' szándéklott kereskedési közlés akadályt és csökkenést szenvedjen. E' gőzhajók közül kettő most készítették fel Nikolajewben; a' 3dik, az isméretes „Neva“ mint tudva van, utját Odessa és Konstáninápoly közt már meg is kezdte. —

L E N G Y E L O R S Z Á G.

Az orosz czár rendelést bocsátott ki, mellyel fogvást a' varsói kereskedői törvénytörvényekhez 2 orosz kereskedő választatik közbiróul; választatnak pedig ezek egyedül azon orosz kereskedők által, kik Varsóban laknak, 's a' belministerség által hitelesített jegyzékben megvagnak, akár tagjai a' varsói kereskedőségnek, akár nem. —

D Á N I A.

Nielsen híres színész és szavaló nem rég végezte nyilvános előadásait, mellyekben a' leg-híresebb francia parlamenti szónokok beszédeit szavalá el dán nyelven, például Paul Louis Courier, Royer-Collard, Benjamin-Constant, Chateaubriand, Foy, Dupin, Thiers, 's többek beszédeiket. A' politikai ékesszólásnak e' tanulmányai az igen jeles közönség előtt nagy kedvességet nyertek. Hasonló előadásokra készül Nielsen jövő tére az angol beszédekből.

A E G Y P T U S.

A' konstáninápolyi posta azon hírt hozza, hogy az aegyptusi basa ismét lefizette a' portának adója egy részét. E' részletes fizetés 800,000 spanyol piasterből állott, 's azt a' porta már kezéhez is vette. A' dögmirigy Aegyptusban folyvást tartott. Ibrahim basa Syriában volt, 's a' sereg-összeállításán dolgozott; mi azonban lassan halad. Konstáninápolyban a' posta elindultakor tudták már, hogy a' tripolisi expeditio szerencsésen oda érkezett, 's a' szultán parancsát pontosan teljesíté. Konstáninápolyban Milos herceget várták, kinek viseletével a' porta utóbbi időben teljesen megelégt. A' herceg még nem indult el. —

E L E G Y H I R E K.

Nemrég nagy társaság volt Wellington hgnél, 's ez alkalommal bizonyos személy, kit némelly lapok a' nagyújas társaság tagjának mondanak, mások pedig örültnek hirdetik, idegen herceg álruhájában beosont valamikép a' hg statusszobájába.

Egy rendőrtiszt, kiben hosszú-kézű magasságának fölöttéhoszúneve némi gyanút gerjeszte, hozzáment 's elibe terjeszté: mennyivel jobb lenne, ha bemutatná magát Wellington herczegnél. — A' quasi-herceg azonban ezen ajánlást igen udvariasan elmellőzé, mire a' rendőrtiszt szintazon udvariasággal megkérte őt, kíséren őt el az őrházba, hova az illy bordáju emberek tartoznak, 's ő magassága minden legkisebb láрма nélkül esőndesen szíves volt oda el is kíséren a' rendőrtisztet. — A' kalischi tábor a' Hamburgi Correspondent szerint, 50—60 ezer orosz-legyel katonából álland 's e' mennyiségnek talán $\frac{1}{3}$ dát teend a' lengyelség. E' számhoz járuland még 20 ezer porosz is. Ezen táborozást némellyek ellenszédő példázgatásra magyarázzák Franciaország ellen; némellyek ijesztgetésnek nezik azt a' lengyelek ellen, hogy zendüléstől visszazentessenek; a' józanabb szemlélők pedig csupán az orosz és porosz had közt divatozó fegyverczimboraság erősítő eszközének tekintik, hogy az által is új biztosíték nyujtassék Európának minden támadható új béke zavarodás ellen. — Egy privat közleményben Münchenből június 30kárul többek közt érteudik: „Hogy Hauser Gáspár hagyománya iránt Ansbach városa tiszt-hatóságának többibzeli ismételt fölszóitására sem jelentkezősenki, ennél fogva a' hagyomány a' kir-fiscusra utasított. Hauser Gáspár hagyománya közt igen szép drágaságok is találtatnak, mellyeket a' csuda-gyermek nagy részint a' szépnemtől kapott volt ajándékban. — Mainzban június 21kán végeztetettki guillotine által ezek tolongása közt a' híres mérgező és szülegyilkos Jäger Katalin. Mőtelen lábbal 's fekete fátyolban mene ki az elítelt a' vesztőhelyre, hol mint szülegyilkosnak előbb jobb kezét kelle vala vesztenie, de mellynek végrehajtásától a' fejdelem kegyelme által fölmenteték. — Junius 30kán futott a' vlaardingeni (holland-beli) révbe az idei heringhalász-hajók elsője, melly a' halászfloattól június 26kán szakadt el. Hozott tonnaterhe $16\frac{1}{4}$ volt. Illyenkor a' megérkezett hajó legelőször is ajándékokat szokott küldeni a' királyi családnak, mellynek megtörténtével kezdik csak meg a' hering-eladást. Most a' hering tonnája 700 frton kelt. Az idei hollandi heringhalászfloatta 113 hajóból áll. — Berlinben a' mostani nyári félévben 2136 tanuló járja az egyetem; a' boroszlaít összesen 901; a' bonnit pedig 751. Mult évben a' porosz statusi postákon mindössze 31 millio 446483 levél érkezett meg; és 539030 személy utazott postán. Berlinen kívül legtöbb levél érkezett Cölnbe, Aachenbe, és Magdeburga, t. i. mindenikbe egy egy millió felül.